

Jaarverslag 2016

Inleiding voorzitter

Na onze oprichting op 1 mei 2014 hebben we tot nu toe 3 succesvolle Open Monumentendagen mogen organiseren. Er zijn nieuwe monumenten en vrijwilligers bijgekomen, we kunnen gerust spreken van een gezonde groei en interesse van zowel bezoekers en ook deelnemers/vrijwilligers aan deze dag.

Ook onze Klassendagen waren geslaagd te noemen. Dit danken we niet in het minst aan de grote betrokkenheid en deelname van onze Westlandse scholen. Zij vinden het ook van groot belang dat de liefde voor ons cultureel erfgoed wordt doorgegeven. En: al onze vrijwilligers die er ook op deze normale werkdag tijd voor vrijmaken. Waarvoor heel veel dank.

We zijn met vier bestuursleden gestart en twee deelnemers van het eerste uur hebben ons inmiddels verlaten. Gelukkig meldden zich twee mensen spontaan aan om de opengevallen plaatsen in te nemen, zodat we volledig bezet zijn. Dit is hard nodig omdat de taken zich uitbreiden. Er is veel te doen. Om die reden zijn we op zoek naar ondersteuning voor onze bestuurstaken. Ook hier heeft de eerste betrokkene zich niet alleen aangemeld, maar is al ondersteunend aan de slag.

Samenvattend: we zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Bestuur 2016

Het bestuur bestaat sinds 1 juli 2015 uit: Arie Storm (voorzitter) Wouter Loots (secretaris), Wim Bom (penningmeester) en Jolanda Faber (PR en communicatie). Op 15 december 2016 is Wim Bom wegens drukke werkzaamheden afgetreden en vervangen door Leo van der Pluijm.

In 2016 heeft bestuur in deze samenstelling acht keer vergaderd. Zij wordt bijgestaan door Amanda Jutte als Vakspecialist Cultuur Historisch Erfgoed van de gemeente Westland. Het bestuur steunt voor de planning en uitvoering van de Open Monumentendagen en de Klassendag volledig op de comités in de kernen in De Lier, 's-Gravenzande/Heenweg, Monster/Ter Heijde, Naaldwijk/Honselersdijk, Poeldijk en Wateringen/Kwintsheul. Deze comités worden vertegenwoordigd door de kernvertegenwoordigers die in 2016 samen met het bestuur zes keer hebben vergaderd.

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor de stichting. Zij kunnen voor de stichting betaalde kosten eventueel declareren met overlegging van een factuur en een betaalbewijs.

Stichting Monumentaal Westland

Wilgenhove 36

2295 RB Kwintsheul

Web: www.monumentaalwestland.nl

Email: monumentaal.westland@gmail.com

Tel. 0174.295436 Mob. 06.2300.5668

Bankrekening: NL 51 RABO 0188 2467 46

KvK: 60828765

ANBI cultureel: RSIN 854077868

Klassendag

De Lier

Kinderen van groep 7 en 8 van de Lierse basisscholen hebben genoten van monumentendag met als thema Iconen & Symbolen. Vrijwilligers hebben het mogelijk gemaakt, dat de leerlingen op vrijdag 9 september aan vier activiteiten konden deelnemen. Met veel enthousiasme werden er fleurige Iconen geschilderd in de Dom en een kistje getimmerd in de Timmerwerf. De verhalen over de historie van de Dom en de vragenlijst viel erg in de smaak. Ook de RK kerk werd bezocht. De kinderen konden zelf op ontdekkingsstocht gaan door de kerk met als besluit het luiden van de klok. Fijn, dat zoveel vrijwilligers zich ingezet hebben om deze dag tot een succes te maken.

's-Gravenzande en Heenweg

De klassen van de scholen uit de kernen Kwintsheul, Monster en 's-Gravenzande hebben de bunkers achter "Intratuin" en de molen in Monster bezocht. De Andreashof (Kwintsheul) hebben met 33 leerlingen de bunkers bij Intratuin bezocht op vrijdagmorgen. De Wegwijzer ('s-Gravenzande) hebben met 27 leerlingen om 12.30 uur de bunkers bij Intratuin bezocht. De Willemschool (Monster) ca. 25 leerlingen kwamen om 13.30 uur om de bunkers te bekijken.

Een week later hebben ca. 50 leerlingen van de PWA ('s-Gravenzande) de bunkers bij Intratuin bekeken en de andere 50 leerlingen van de PWA hebben een rondleiding gehad bij de Molen in Monster.

Bij de bunkers waren beide vrijdagen vrijwilligers van Fort Hoek van Holland om een rondleiding te geven en een film over het leven binnen de bunkers te tonen.

Naaldwijk en Honselersdijk

Klassendag in Naaldwijk werd bezocht door 32 leerlingen van twee scholen en werd verzorgd door Historische vereniging Naaldwijk-Honselersdijk i.s.m. het Historisch Archief Westland.

Twee klassen van SBO De Diamant, met ieder 15 leerlingen, kregen op 9 september een rondleiding langs het oudste tramstation aan de Dijkweg, het nieuwe tramstation aan de Verspycklaan, de gashouder en de watertoren. Bij de laatste drie gebouwen mochten de kinderen binnen kijken en kregen ze uitleg van resp. de dochter van de laatste stationschef en de eigenaren. Omdat de monumenten in de buurt van de school staan, was het voor de leerlingen (die meestal ver van de school wonen) extra interessant.

Van de Openbare Daltonschool hadden 12 leerlingen in de week vooraf een gastles gehad over familiewapens en zelf een wapen ontworpen en met spuitverf op houten schilden aangebracht. Op 9 september hebben de leerlingen een rondleiding gehad door de Oude kerk, vlak voor de opening van de bloemententoonstelling die daar plaats vond. Vervolgens zijn ze even in het Oude Raadhuis geweest dat gerestaureerd wordt. Tenslotte hebben ze de kapel van het Heilige Geesthofje bezocht en hun eigen schild naar het huisje van de gemeente gebracht voor de tentoonstelling op Open Monumentendag in de kapel

Klassendag in Honselersdijk werd bezocht door 25 leerlingen en door de kerk georganiseerd.

De leerlingen van Het Startblok werden ontvangen in de RK kerk en kregen o.a. uitleg over de eerste kerk die in een oud veilinggebouwtje ondergebracht was dat op het plein vóór de huidige kerk stond.

Poeldijk

In Poeldijk namen dit jaar bijna 60 kinderen van groep 8 van de basisscholen De Nieuwe Weg en De Verburch-Hof in de 90-jarige Bartholomeuskerk deel aan het zeer gevarieerde programma. De kinderen kregen uitleg over het

orgel en bekeken filmpjes over het dopen, de biecht en het vervaardigen van glas-in-lood ramen. De leerlingen doorkruisten de kerk op zoek naar de juiste antwoorden van een speurtocht. Twee pastoraal werkers vertelden over gebruiken in de kerk. Daarbij werd de speciaal voor Open Monumentendag in ere herstelde biechtstoel niet overgeslagen.

Het thema was dit jaar iconen en symbolen. De kinderen schilderden daarom symbolen op vlaggetjes voor de jarige kerk. Deze werd nog meer in het zonnetje gezet want leerlingen van ISW Poeldijk hadden twee maquettes van de kerk gemaakt. Beide gebouwen zijn voorzien van verlichting, glas-in-lood, een orgel en banken. Iedere school mocht een kerk versieren. De publieksjury bepaalde op Open Monumentendag dat de kerk van basisschool De Verburch-Hof het mooist is, maar de kerk van De Nieuwe Weg mag er ook zijn.

Wateringen en Kwintsheul

In Wateringen en Kwintsheul zijn alle basisscholen (zes stuks) ingegaan op de uitnodiging van de Landelijke Stichting Open Monumentendag. Zeven monumenten openden voor hen de deuren.

In Kwintsheul kwamen bij de historische druivenkwekerij Sonnehoeck twee groepen 7 van de Andreashof en de fotograaf van de Landelijke Stichting Open Monumentendag langs.

De Sint Andreaskerk had een groep 7 van de Pieter van der Plasschool en twee groepen 7 van de Mariaschool op bezoek. De klassen werden in twee groepen verdeeld. Een groep mocht de toren beklimmen en de andere kreeg een rondleiding in de kerk.

Basisschool De Kyckert ging langs bij het Gemaal Oude & Nieuwe Broekpolder met een groep 7/8 en een groep 8 en de landelijke fotograaf (zie foto rechts).

In Wateringen had de Hervormde kerk op het Plein dit jaar één klas op bezoek: groep 7 van de Pius X school. Daardoor kon er alle tijd worden genomen om de leerlingen door dit interessante gebouw te leiden, waarbij de toren natuurlijk niet werd vergeten. Toch hopen de vrijwilligers van de kerk dat zij volgend jaar weer klaar mogen staan voor twee groepen.

De Sint Jan de Doperkerk verwelkomde een groep 6/7 en een groep 8, beide van de Pieter van der Plasschool. De leerlingen van deze protestante school keken hun ogen uit in deze rijk versierde kerk.

Molen Windlust deelde de klassen in tweeën: de ene helft ging de molen op en de ander helft woonde een interessante lezing over molens bij in de bibliotheek naast de molen. Halverwege het bezoek werden de rollen omgedraaid. De Pius X school kwam met twee groepen 8 en De Kyckert met een groep 7.

De Hofboerderij ging nog een stapje verder: zij verdeelde de klassen in drieën. Zo gingen twee groepen 7 van de Jozefschool langs een interessant verhaal over de geschiedenis van de Hofboerderij, langs de opkamer waar de bedstee en de poepdoos werden bekeken en naar het historisch archief in de kaaskelder, waar werd gekeken of de kinderen hun eigen familiegeschiedenis terug konden vinden, iets wat verbazingwekkend vaak lukte (zie foto links).

In totaal waren er in beide dorpen 24 vrijwilligers in de weer om 16 groepen (416 leerlingen) bewust te maken van het belang van onze monumenten en van een stukje lokale geschiedenis.

Eerlijkheidshalve moet worden vermeld dat de groepen niet altijd even gedisciplineerd waren. Ondanks dat kijken zowel de scholen als de vrijwilligers terug op een zeer geslaagde dag.

Open Monumentendag(en)

Opening

De officiële opening in het Westland vond dit jaar plaats in de Bartholomeuskerk vanwege het 90-jarig bestaan van het kerkgebouw. Na het orgelspel door Gerard Bal hield Cora van Dalen haar openingswoord. Toneelvereniging Sint Genesius verzorgde een hilarisch optreden over de bouw van de kerk. Hierna werd door Jos Vranken op het orgel gespeeld daarbij ondersteund door leden van het Bartholomeus- en het Perosikoor.

Een lied over het rijke roomse leven werd muzikaal voorgedragen door Martien van Dijk met Andreas Pollman op de piano daarbij ondersteund door koorleden van Deo Sacrum. Dit viel bij velen zeer in de smaak en het refrein werd dan ook door iedereen vol enthousiasme meegezongen.

Wethouder Marga de Goeij opende Open Monumentendag door overhandiging van de sleutel en het onthullen van de versierde kerkgebouwen

Poeldijk

In de Bartholomeuskerk was een expositie over het 90-jarige bestaan van de kerk. De pastoors in de afgelopen 90 jaar waren de leidraad van de tentoonstelling. Er was ook een film te bekijken over de laatste verbouwing in 1989. Tevens waren er veel attributen te bezichtigen uit de tijd van het rijke roomse leven. Menigeen heeft de mooie doopjurkjes bewonderd, die tentoongesteld werden in de apsis. Tijdens de opening werd door Anneke van der Arend-van der Knaap een van de zeer fraaie doopjurkjes aan het publiek getoond en vertelde zij dat al bijna 60 kinderen uit haar familie in dit jurkje zijn gedoopt.

Tussen druivenkwekerij Sonnehoeck en de Bartholomeuskerk voer een schuit. Veel gezinnen met kinderen maakten daar gebruik van.

Een klein deel van de expositie werd ingenomen door een blik in de toekomst van onze kerk waarbij men liet zien hoe de kerk eventueel een multifunctioneel karakter zou kunnen krijgen.

Ook op zondag was de kerk open voor publiek. Een dweilorkest bracht tot verrassing van iedereen een bezoek aan de 90-jarige en speelde: 'Lang zal hij leven'. Deze dag viel gelijk met de afsluiting van de feestweek Rondje Poeldijk, de dag dat dweilorkesten door Poeldijk lopen. 's Middags kon de kerktoren worden beklommen tot de klokken. Veel gezinnen met kinderen maakten daar gebruik van. Bij de klokken en het uurwerk kregen de klimmers uitleg over de geschiedenis van de klokken en het uurwerk.

Het totale bezoek over beide dagen bedroeg dit jaar bijna 1200 en dat bewijst dat er gelukkig heel veel belangstelling is als de kerk haar deuren opent voor een tentoonstelling van vele van haar kunstschaten.

De Lier

Zaterdag werden de Dom en de Timmerwerf druk bezocht door het publiek. Dankzij het mooie weer was de Domtoren erg in trek. Jong en oud, meer dan 240 liefhebbers, klauterden over de smalle stenen treden naar boven om van het prachtige uitzicht op de Domtoren te genieten.

's-Gravenzande en Heenweg

De Lambertuskerk in Heenweg had een bruidsbeurs georganiseerd en 's-middags was er een wijnproeverij. De belangstelling was met 300 bezoekers goed te noemen. De korenmolen was na de reparatie weer in volle glorie te bezoeken, ook de omloop van molen kon weer gebruikt worden. Het aantal bezoekers was 130.

De Uniekerk kon zich ook weer in een behoorlijke belangstelling van 75 bezoekers verheugen. Jammer was dat toch het kozakkenkoor, dat op de website was aangekondigd helaas niet heeft opgetreden. Verder was er een demonstratie iconen beschilderen en waren er een aantal mensen, die met het beschilderen bezig waren.

Jammer was dat de Spaansche Vloot met 10 bezoekers veel te weinig belangstellenden heeft getrokken. Er was het startpunt van de fietstocht, maar er zijn geen mensen geweest die een route hebben opgehaald.

In de Dorpskerk was een expositie van trouwkaarten van mensen die getrouwd zijn in de Dorpskerk in de laatste 25 jaar. Verder was er een film te zien over de geschiedenis van de kerk. Ook was er een filmpje gemaakt met behulp van een drone, die de kerk en omgeving goed in beeld bracht. Het aantal bezoekers was 130. Buiten bij de kerk stonden banners van de kerk.

In het museum van Ruud worden voorwerpen getoond, die Ruud tijdens de diverse opgravingen in 's-Gravenzande in de bodem heeft gevonden. Het varieert van gebruiksvoorwerpen, tot schoentjes. Het aantal bezoekers dat het museum heeft getrokken is 121.

Voorts was er natuurlijk de Stadswandeling, daar werd behoorlijk gebruik van gemaakt en de fietstocht, daar heeft 's-Gravenzande te weinig profijt van gehad.

Monster

Op 10 september waren vijf monumenten toegankelijk voor het publiek. De Schipperswoning en de Noviteit waren niet open. Bij alle open monumenten waren vrijwilligers die rondleidingen verzorgden. Mede dankzij het goede weer was de opkomst goed. Bezoekersaantallen met wat algemene gegevens zijn vastgelegd in onderstaande tabel.

Open monumentendag Monster en Ter Heijde 10 september 2016								
Monument (lijst Mon. Westland)	Type	Plaats	Adres	Activiteit	Open OMD	Rolstoel	Volw.	Kind
Grafkelder Herckenrath	R	Monster	Duinpan 10 (t.o.)		✓	nee	200	30
Grote Kerk Monster (NH)	R	Monster	Kerkplein 1	Gids, toren beklimmen	✓	✓ (toren niet)	175	59
Molen De Vier Winden	R	Monster	Haagweg 2	tentoonstelling; opgravingen	✓	✓ (beneden)	200	100
RK Kerk St. Machutus	R	Monster	Choorstraat 103	Mini-Lourdesgrot	✓	✓	84	7
Schipperswoning	G	Monster	Havenstraat 29		nee	nee	-	-
Noviteit	G	Monster	Kloosterlaan 33		nee	✓	-	-
NH Kerk	G	Ter Heijde	Willem III-plein 1		✓	✓	100	

G=Gemeentemonument, R=Rijksmonument

Grafkelder Herckenrath trok veel meer bezoekers (230) dan voorafgaande jaren (ca. 30). Dit is waarschijnlijk toe te schrijven aan publicaties in de regionale bladen en de WOS-uitzending. Extra publiciteit heeft dus geholpen. Bijzonder was de aanwezigheid 's middags van nazaat Felix Kuypers. Onder de naam van zijn moeder (Driessen) heeft hij een boek over de Herckenraths geschreven (F. Driessen, De zang van de zwarte engel, uitgever Gafouré). Hij heeft een exemplaar voor de werkgroep en voor het Westlands museum achtergelaten.

De NH-Kerk in Ter Heijde trok minder bezoekers; de kerk ligt enigszins buiten de gangbare route. Een vrijwilliger deed de suggestie om dit monument volgend jaar op te nemen (of aan te geven) in de fietsroute. De grote panels bij de kerk voldeden goed.

Molen De Vier Winden had het gebruikelijke aantal bezoekers van 300. Bij de molen stond een kraampje met 160 gedoneerde broden. Niet-verkochte broden (40) zijn de dag erop naar de Voedselbank gegaan. Verder was er een kleine maar interessante tentoonstelling over het archeologisch onderzoek aan de Molenslag in Monster. Daar zijn sporen uit de IJzertijd (800-12 v. Chr.) en de vroege Middeleeuwen (450-700 n. Chr.) aangetroffen. Een deel van de archeologische stukken werd voor het eerst tentoongesteld.

De beklimming van de toren bij de Grote Kerk is een vaste trekpleister, zeker met het mooie weer van die dag. Even dreigde de nieuwe sponsorvlag op de toren niet gehesen te worden, maar met extra inzet van de vrijwilligers is dat toch gelukt.

Een inventief opgehangen spandoek bij de RK Sint-Machutuskerk zorgde voor een duidelijke aanwijzing dat het hier een monument betrof. De kerk is vrij jong (bouwperiode 1828-1831) en heeft als bijzonderheid een Lourdesgrot. Ook de Machutuskerk trok een gebruikelijk bezoekersaantal.

Wateringen en Kwintsheul

Als we naar de bezoekersaantallen kijken, was het een topjaar voor deze twee dorpen. De negen opengestelde monumenten mochten tezamen 2531 bezoekers ontvangen. De programma's waren er dan ook naar. Het thema Iconen & symbolen was de drie kerken op 'het lijf' geschreven. De Sint Andreaskerk (123 bezoekers), de Sint Jan de Doperkerk (121 bezoekers) en de hervormde kerk op het Plein (301 bezoekers) leidden elk op hun eigen manier de bezoekers langs grote hoeveelheden objecten die symbool stonden voor soms heel verrassende zaken.

En die iconen dan? Nou, in de historische druiventuin Sonnehoeck (540 bezoekers) kon je ze vinden. Ze waren vervaardigd door leerlingen van kunstenaar Marcel de Man. Daarbij werd er ook nog uitleg gegeven over de kunst van het iconen schilderen.

Tussen het Gemaal Oude & Nieuwe Broekpolder (170 bezoekers) en de Groeneveldse molen was een pendeldienst over het water geregeld (foto rechts).

Dit gaf een avontuurlijk tintje aan het bezoek van deze twee monumenten.

Molen Windlust (339 bezoekers) pronkte ondertussen met een affiche, waarop onder andere de betekenis van de verschillende wijkstanden werd uitgelegd.

Het Raadhuis op het Plein (210 bezoekers) verhief de architect en de vier kunstenaars, die in het raadhuis werkzaam zijn geweest, tot iconen. Op verzorgde panels werden ze voorgesteld aan de bezoekers.

Nieuwkomer in Wateringen en Kwintsheul was boerderij Halfwege (227 bezoekers). Elke Wateringer en Heulenaar kent deze boerderij, halverwege de twee dorpen. Veel nieuwsgierigen kwamen dan ook maar wat graag eens binnen kijken. Een expositie in de stal, van het koningshuis als icoon van Nederland, maakte het bezoek compleet.

Maar eerlijk is eerlijk: het meest bijzondere programma werd bij de Hofboerderij gepresenteerd. Daar hadden 'echte' ridders hun kamp opgeslagen. Er was zelfs een middeleeuwse baby bij. De bewoners van het kampement kookten er hun eigen potje (foto links). Tussen de tenten door lopend kreeg je een goede indruk van hoe het er vroeger aan toe moet zijn gegaan. Van tijd tot tijd gaven de ridders een demonstratie in het zwaardvechten, waarbij de verschillende technieken werden behandeld. En de ridders zijn niet voor niets gekomen. Er kwam een ongekend aantal van 500 mensen op af.

In Wieringen en Kwintsheul samen waren in totaal 64 vrijwilligers actief. Mede dank zij het mooie weer en zeker ook dankzij de grote toestroom van mensen, hebben zij de dag van hun leven gehad.

Vrijwilligersavond De Spaansche Vloot

Elk jaar houden we als beloning voor alle mensen die zich belangloos inzetten voor het slagen van onze activiteiten een bijeenkomst. Dit keer werd deze gehouden in de Spaansche Vloot in 's-Gravenzande. Het was een zeer bijzondere locatie, niet alleen omdat het gebouw een rijke historie heeft zoals b.v. een van de eerste veilingen in het Westland, maar de eigenaar is overleden en het gebouw zal worden verkocht.

De avond werd zeer goed bezocht en de vrijwilligers werden verrast met een Pub quiz ? Het geheel had een informeel karakter maar er werden we heel veel ervaringen met elkaar uitgewisseld. Voor herhaling vatbaar.

Mini-OMD Monster

Wat is een mini open monumentendag? Inleiding: in elk dorp regelen de vrijwilligers hun eigen monumenten en komen de vertegenwoordigers hiervan een aantal keren per jaar bij elkaar om de voortgang te bespreken en ideeën met elkaar uit te wisselen. Deze extra inspanning dient te worden beloond. Hier komt nog bij dat zij op de dag zelf niet vrij zijn om andere monumenten te bezichtigen. Dit keer waren we in Monster te gast.

Wim Bom en Vincent van Hout waren er in geslaagd om er een feest van te maken waar we met plezier op terug kijken. Om een kleine indruk te geven: we bezochten het graf van de familie Herckenrath in de Grote Geest en de hervormde kerk (het is indrukwekkend om te zien waartoe men in 14 e en 15 eeuw toe in staat was). De kerk was gewijd aan Sint Machutus. Ook de molen "De Vier Winden", de Noviteit en de schipperswoning in de Havenstraat werden niet overgeslagen. Op deze wijze houden we de betrokkenheid en het samen iets moois tot stand brengen mede in stand. Tot slot was er nog een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje in de schipperswoning met dank aan de familie Ridder.

Project Prieel Bijdorp

In de tuin van Huize Bijdorp staat een prieeltje dat in 1907 gebouwd is i.o.v. notaris Lagerweij en zijn vrouw Hendrika. De zus van Hendrika is de Rotterdamse schilderes Jacoba de Graaff. Jacoba heeft een groot oeuvre, waaronder een schilderij uit 1931 van de nieuwe Adrianuskerk, gezien vanuit de tuin van Huize Bijdorp. Voor Naaldwijk was zij ook belangrijk vanwege haar missie om kunst toegankelijk te maken voor de bevolking.

Zowel Huize Bijdorp als het prieeltje en het hek om de tuin zijn rijksmonument. Het prieel had echter achterstallig onderhoud, wat niet met een schilderbeurt meer te verhelpen was. Daarnaast lagen er asbestplaten op het dak die aan de randen verpulverd waren. Het restaureren van het prieel was een te groot project voor de eigenaren.

Stichting Monumentaal Westland heeft zich in 2014 het lot van het prieel aangetrokken. Architect en Jolanda Faber heeft in nauw contact met Peter Bouwer van afdeling Monumenten van de gemeente en de eigenaren naar oplossingen gezocht voor zowel de aanpak als de financiering.

Er is een rapport opgesteld met daarin de geschiedenis, de huidige situatie en de verwachte werkzaamheden. Voor de aanvraag van subsidie van het rijk is het project te klein. Daarom zijn door het bestuur van de stichting sponsors benaderd. Beheerstichting Loswal de Bonnen was bereid om 4000 euro te doneren. Toen bleek dat dit niet voldoende was, heeft de stichting maximaal 2000 euro beschikbaar gesteld. De eigenaren waren verantwoordelijk voor het schilderwerk.

Ondertussen is gezocht naar bedrijven en vrijwilligers die het werk konden uitvoeren. Er zijn vier offertes aangevraagd waarvan er twee binnen het budget bleven en erg dicht bij elkaar lagen. In overleg met de eigenaren is de keuze gevallen op Ben Keizer.

De restauratie in april 2016 gestart is. Met hulp van familie, vrienden en twee vrijwilligers is het aangebouwde kippenhok gesloopt, zijn planten verwijderd, zijn de pannen van het dak gehaald, gesorteerd en afgeboend, en is het asbest verwijderd en afgevoerd. Vervolgens heeft Ben Keizer de rotte delen vervangen en enkele bouwtechnische aanpassingen gedaan die de duurzaamheid verbeteren. De houtendelen met ingegraveerde jaartallen zijn conserverend behandeld. De bruikbare kraaldelen zijn hergebruikt en aangevuld met delen met een gelijk profiel. De oudste pannen zijn teruggeplaatst en aangevuld met gebruikte pannen van hetzelfde type. Door de eigenaren is aan de achterzijde een grindkoffer is aangelegd om de onderzijde van de delen droog te houden. Vervolgens hebben de eigenaren gezorgd dat het prieel goed in de verf gezet is.

Het resultaat is een toekomstbestendig monumentje dat tijdens Open Monumentendag 2016 veel bezoekers trok.

Vooraf en tijdens de restauratie is m.b.v. een spandoek, pers, twitter en de website veel aandacht geschonken aan het behoud van dit prieel als cultuurhistorisch erfgoed.

PR

In 2016 is op de volgende manieren aandacht gevraagd voor de activiteiten van de stichting:

- persberichten naar regionale kranten, kwartaalblad Streekhistorie, Westland Toen en Kids in het Hele Westland (alle basisscholen)
- bekendmaking programma en activiteiten via
www.monumentaalwestland.nl en www.openmonumentendag.nl
 pagina in Groot-Westland (sponsor)
 flyer verspreid via monumenten, bibliotheken, winkels, kwartaalblad Streekhistorie, Podium Westland
 informatiemappen bij deelnemende monumenten
- kinderactiviteit tijdens Podium Westland
- posters via Restauratiefonds
- twitter

Vrijwilligersdag Westlands Museum – (Kracht van toen)

Op donderdag 21 april kwamen 50 vrijwilligers uit het Westlandse erfgoedveld bij elkaar in het Westlands Museum. Gemeente Westland, HAW en WNME hadden samen met Stichting Monumentaal Westland en Westland Cultuurweb deze middag georganiseerd als dank voor het vele belangrijke werk dat zij verzetten.

Het thema van de middag was Kracht van Toen. Dit kwam direct bij de opening door wethouder van Cultuur en Erfgoed Marga de Goeij tot uiting. Zij plaatste op een oude weegschaal kleine gewichtjes als metafoor voor het werk van de erfgoedvrijwilligers, zodat deze samen net zo veel gewicht in de schaal legden als het grote gewicht dat de toekomst symboliseerde. Ze benadrukte dat dit evenwicht noodzakelijk is, zoals ook een boom niet zonder zijn wortels kan.

De deelnemers konden workshops doen waarbij ze in drie kwartier een stoomcursus Maquettebouwen, Archeologie, Oud schrift, Genealogie of Rondleiden van kinderen volgen.

Jan Buskes van het Historisch Archief sloot de dag af met een presentatie over de toekomst van het Westlands erfgoed waarbij hij met foto's en anekdotes liet zien hoe je de vele vormen van erfgoed op een aansprekende manier kan overbrengen op een breed publiek.

De deelnemers die de workshop Oud schrift gevolgd hadden, konden zich inschrijven voor de uitgebreide cursus van 8 middagen die later in het jaar gegeven werd.

De workshop Rondleiden van kinderen heeft in juni een vervolg gehad, in de vorm van een interactieve cursus op 2 middagen. Vier rondleiders van de Klassendag hebben hier gebruik van gemaakt. Ook heeft het twee nieuwe enthousiaste rondleiders voor Open Monumentendag opgeleverd.

Diverse activiteiten

Stip op de horizon

Drie bestuursleden (Arie, Jolanda en Wouter) hebben deelgenomen aan drie interactieve bijeenkomsten georganiseerd door Westland Cultuurweb in samenwerking met de Van Poelje Academie met als doel concrete plannen voor de toekomst te organiseren. Het resultaat is dat we lange termijn doelen hebben opgesteld op drie gebieden: organisatie versterken, aanbod monumenten variëren en de public relations uitbreiden.

De Stip op de horizon wordt regelmatig in het bestuur besproken om te voortgang te evalueren en nieuwe stappen af te spreken.

Gezamenlijke historische verenigingen

De historische verenigingen, werk – en studiegroepen het hele Westland komen twee keer per jaar bij elkaar om gezamenlijke onderwerpen te bespreken en elkaar op de hoogte te houden van activiteiten en ontwikkelingen op historisch gebied in het Westland. Twee bestuursleden (Jolanda en Wouter) nemen deel aan dit overleg en bespreken daar onze activiteiten.

Cultureel Platform Westland

Een aantal keren per jaar komen de culturele verenigingen uit de gemeente Westland bij elkaar gefaciliteerd door Cultuurweb Westland en o.l.v. een wisselende voorzitter. De agenda bestaat meestal uit een presentatie over een specifiek onderwerp en een rondje langs alle deelnemende organisaties waarin zij hun activiteiten kunnen melden en toelichten. De notulen worden verzorgd door Cultuurweb en besproken in ons bestuur dat in het Platform wordt vertegenwoordigd door Jolanda en Wouter.

Atlantikwall – erfgoedlijn Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland ondersteunt het behoud en verbetering van erfgoed met het Erfgoedhuis en zeven erfgoedlijnen: Atlantikwall, Landgoederenzone, Romeinse Limes, Trekvaarten, Waterdriehoek (Biesbosch, Kinderdijk, Dordrecht), Oude Hollandse Waterlinie en het eiland Goeree-Overflakkee.

Alle partijen die betrokken zijn bij deze erfgoedthema's, zoals aan musea, verenigingen, gemeenten, ondernemers en vrijwilligers, komen samen in 'erfgoedtafels'. Hier worden projecten geïnitieerd, voorgesteld en versterkt. Het Erfgoedhuis ZH ondersteunt bij diverse projecten van de tafeldeelnemers.

Wij hebben ons aangesloten bij de erfgoedlijn Atlantikwall met als doel op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen langs de kust van het Westland. Op de klassendag in 2016 hebben een aantal groepen bezoeken gebracht aan de bunkers achter de Intratuin in 's-Gravenzande.

Van ons bestuur nemen Arie en Wouter daar aan deel aan het overleg en de activiteiten van de Atlantikwall.

Financieel verslag – Wouter en Leo

Inkomsten 2016		Uitgaven 2016	
		Open Monumentendag	€ 2.415
2016 Bijdrage Gemeente	€ 10.000	Klassendag	€ 1.365
		Materiaal	€ 129
Rente spaarrekening	€ 27	PR kosten – website, drukwerk, presentatie	€ 1.074
		Mini OMD voor kernvertegenwoordigers	€ 272
		Vrijwilligersavond en attenties	€ 1.322
		Bestuur en representatie	€ 278
Vrijval reservering prieel	€ 6.000	Betalingen prieel (€4000 in kas vergoed door Loswal de Bonnen)	€ 5.977
		Bank – en diverse kosten	€ 223
		Projecten: bordjes, documentatie, watertoren,	
		Resultaat naar balans	€ 2.970
Totale inkomsten	€ 16.027	Totale uitgaven	€ 16.027

Balans per 31 december 2016			
Activa		Passiva	
Lopende rekening	€ 3.725	Algemene reserve: €8.781 + €2.970	€ 11.751
Spaarrekening	€ 8.027		
Totalen	€ 11.751	Totalen	€ 11.751